

Na pranýři zbytečně?

V médiích se objevil seznam nepoctivých čerpacích stanic. Platí ale pokaždé, že palivo u nich natankované motoristu poškodí?

www.dobrapumpa.cz

■ V lednu zveřejnila Česká obchodní inspekce seznam 49 čerpacích stanic, u nichž loni při pravidelných kontrolách zjistila závadné palivo. Správně řečeno ale spíše neodpovídalo normě, protože ne všechny prohřešky automaticky znamenají pohromu pro automobil. Přestože se nakonec rozdaly pokuty v celkové výši okolo 8,3 milionu korun (nejvyšší byla třímilionová), nelze tvrdit, že u všech zmíněných prodejců jednoduše naletíte.

Jde o to, že ČOI v rámci rozsahu kontroly postihuje každou zjištěnou neshodu s normami, ale mnohdy se jedná o takové charakteristiky benzínu nebo nafty, které na provoz motoru a jeho příslušenství nemají vliv.

V předpisech ČSN EN 590 (pro naftu) a ČSN EN 228 (benzín) je popsáno až 17 kvalitativních znaků, které musí pohonná hmota splňovat. Jejich dodržení nelze zjistit jinak než laboratorně, jinými slovy motorista problémové palivo nemá šanci na pumpě odhalit. Možná ještě tak naftu: je-li v pořádku, musí být pokaždé dokonale tekutá a čirá, bez cizorodých příměsí či vysráženého parafínu.

Obchodní inspekce loni zjistila následující odchylky, ke každé uvádíme její vážnost:

► **Nižší bod vzplanutí nafty: mírnější závada.** Jde spíše o bezpečnostní parametr, který ukazuje na přítomnost lehčích paliv, hlavně benzínu. Když se bod vzplanutí dostane pod 30 stupňů Celsia, může být ohrožena mazací schopnost nafty, zejména té neaditivované a bez biosložky. To při dlouhodobém používání znamená cestu k zadření vstřikovacího čerpadla. Při bodu vzplanutí pod 20 stupňů se již nafta stává hořlavinou 1. třídy s odlišnými pravidly pro manipulaci.

Snížení bodu vzplanutí o 2 až 5 stupňů nemá vliv ani na provoz auta, ani na životní prostředí.

► **Tlak par benzínu: mírnější závada.** Zimní benzíny mají tlak par vyšší, lépe se tedy odpařují. Jde o orientační parametr, ovlivňuje tékavost a odpařování především u starších vozů s karburátorem.

► **Neshodná destilační křivka: závažná závada.** Jde hlavně o začátek destilace, ten ovlivňuje startování. Další průběh pak má dopad na běh motoru. Vysoký konec destilace naznačuje riziko ředění oleje, u benzínu to ukazuje na naředění naftou, případně jinými nežádoucími látkami (ředidla, technický benzín). Spotřeba se zvyšuje a výkon klesá.

► **Nízké oktanové číslo: závažná závada.** Tento parametr snižuje výkon motoru, jiný průběh hoření ve válci může vést k poškození pohonné jednotky.

► **Vysoký podíl etanolu: závažná závada.** Motory jsou homologovány pro paliva s příměsí biosložek do pěti procent, případně pro spalování E85. Libovolné míchání benzínu a lihu je tedy škodlivé, snad s výjimkou dalšího certifikovaného paliva E10 (viz AT 1/11). Riziko etanolu spočívá hlavně v jeho agresivitě vůči hliníkovým a plastovým dílům a dále v malé odolnosti vzniklé směsi při delším skladování nebo v zimě.

► **Nadměrný obsah síry: závažná závada.** Síra má negativní vliv na katalyzátor a filtr pevných částic, přenesené tedy na životní prostředí.

Zrno od plev

Kontroly prováděné Českou obchodní inspekci letos dosáhnou počtu 2200 a zaměří se hlavně na pumpy, u nichž je podezření, že by mohly být problémové. Výsledkem pak opět bude seznam hříšníků. Nicméně existuje také druhý program mapování kvality čerpacích stanic, který je naopak doporučuje. Jmenuje se Pečeť kvality, je nezávislý na ČOI a o zařazení do něj žádají firmy samy. Když splní přísné podmínky testů, dostanou na stojany nálepku potvrzující nezávadnost prodávaných

pohonných hmot (foto nahoře). Další kontroly paliv provádějí ještě celníci, ale ty spíš „jdou“ po dokumentech k nim.

Obecně se dá říct, že velcí prodejci PHM i díky vlastním kontrolním procedurám drží kvalitu na vysoké úrovni. Určitým náznakem, že by třeba pumpa mohla pančovat nabízená paliva, je stabilní nízká cena na jejich totemech, která minimálně nebo vůbec nekopíruje vývoj cen na trhu. To totiž může znamenat, že si zde pomáhají přimícháváním příměsí nezatižených spotřební daní v „poměru“ k výkyvům nákupních cen standardních paliv.

► **Vyšší obsah biosložek: závažná závada.** U benzínů mohou biosložky způsobit korozi a snížit výkon pohonné jednotky. Případně stejně jako u nafty poškodit plast a způsobit tak únik benzínu. Nafta s biosložkou má navíc omezenou skladovatelnost, protože oxiduje a dochází k separaci jednotlivých komponentů. To na druhou stranu ale vede k tomu, že tot „pančování“ není tak časté. -sa

Jak reklamovat?

■ Jestliže máte dojem, že vám natankované palivo není kvalitní, normálně ho na čerpací stanici reklamujte. Postupujte přitom podle reklamačního řádu, který na prodejně musí být k dispozici (součástí může být i speciální protokol). Je třeba postupovat co nejrychleji: nejen kvůli riziku poškození motoru, ale i snazšímu dokazování, že do nádrže po nákupu ještě nepřišla žádná další dávka pohonné hmoty z jiného zdroje. K jednání je samozřejmě nutné mít také doklad o nákupu. Prodejna by měla sáhnout k odběru vzorku z nádrže auta (nikoli ze stojanu, navíc k odběru musí vystavit protokol!) a odeslat ho k analýze do akreditované laboratoře. Pokud se bude bránit, můžete se obrátit na ČOI, případně si zaplatit vlastní rozbor.